

Kraków. Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek

W Krakowie odbyły się uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek, pracownicy służby więziennej w więzieniu św. Michała przy ul. Senackiej w Krakowie, zaangażowanej w rozbicie więzienia i zamordowanej za współpracę z podziemiem niepodległościowym w 1946 r. Wyrok śmierci wykonano w więzieniu przy ul. Mikołowskiej w Katowicach. Zginęła trzy dni przed swoimi dwudziestymi pierwszymi urodzinami.

Szcątki Ireny Odrzywołek odnalazł zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN podczas prac ekshumacyjnych na cmentarzu komunalnym przy ul. Panewnickiej w Katowicach we wrześniu 2019 r. Uroczystości odbyły się w 77. rocznicę rozbicia więzienia św. Michała w Krakowie. Irena Odrzywołek jako strażniczka więzienna pomogła w uwolnieniu więźniów.

Mszy Świętej w Bazylice Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Krakowie przewodniczył metropolita krakowski abp Marek Jędraszewski. Kondukt pogrzebowy przeszedł ulicami Rakowicką i Prandoty na cmentarz Rakowicki, a trumna ze szczątkami bohaterki została złożona w Kwaterze Żołnierzy Podziemia Niepodległościowego 1939-1963. Irena Odrzywołek została pośmiertnie odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Na ręce jej siostrzenicy Marii Leś-Runickiej odznaczenie przekazał wicewojewoda małopolski Ryszard Pagacz.

"Z poczuciem narodowej dumy przywołujemy w Polsce imiona, nazwiska, pseudonimy i biografie żołnierzy wyklętych. Tych, którzy począwszy od 1944 r. przez wiele długich powojennych lat toczyli walkę z systemem komunistycznym. Walkę, za którą wielu zapłaciło najwyższą cenę. Z dumą i czcią przywołujemy wśród nich kobiety walczące w ich szeregach. Kobiety, które w ocenach komunistycznych trybunałów, mocodawców, nie zasługiwały na łaskę, a na wymierzenie im najwyższych wyroków. W wielu miastach wykonano bardzo dużo egzekucji na nich. 17 grudnia 1946 r. do tej długiej listy komunistycznych zbrodni dopisano także egzekucję wykonaną w Katowicach, kiedy uśmiercono Irenę Odrzywołek. Tego dnia zamordowano bardzo młodą – 21-letnią kobietę, strażniczkę więzienną, która uczestniczyła w organizacji rozbicia więzienia przy ul. Senackiej w Krakowie. Bez jej udziału ta akcja nie mogłaby się powieść (...)
Kilkadziesiąt lat po śmierci, kobiety, które zostały pozbawione nawet prawa do grobów, są odnajdywane, identyfikowane, a następnie z honorami żegnane (...).
Stojąc dziś przy trumnie świętej pamięci Ireny Odrzywołek, oddajemy hołd Polce niezłomnej, patriotce, kobiecie, która za swoją walkę o wolną Polskę zapłaciła najwyższą cenę. Pozostanie po niej grób na cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Grób, którego nigdy miało nie być. I pozostanie, głęboko w to wierzę, wieczna i wdzięczna pamięć" - mówił wiceprezes IPN i dyrektor Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN, prof. Krzysztof Szwaagrzyk.

Irena Odrzywołek (1925-1946)

Urodziła się 20 grudnia 1925 r. w Byczynie (pow. chrzanowski). Po zakończeniu okupacji niemieckiej

rozpoczęła pracę w tzw. więzieniu św. Michała przy ul. Senackiej 3 w Krakowie. Została strażniczką. Wiosną 1946 r. podjęła konspiracyjną współpracę z więzionymi tam żołnierzami podziemia niepodległościowego, przede wszystkim z ppor. Bolesławem Pronobisem „Ikarem” – żołnierzem AK i dowódcą oddziału NSZ „Huragan”.

W sierpniu 1946 r. Irena Odrzywołek pośredniczyła w nawiązaniu łączności między więźniami oraz działającą w Krakowie 6. kompanią Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica” Józefa Kurasia „Ognia”. Przemyciła do więzienia pistolety i granaty, które przekazała do celi Pronobisa i innych wtajemniczonych. Dzięki temu 18 sierpnia 1946 r. połączone działania uzbrojonych więźniów wewnątrz budynku i partyzantów z zewnątrz doprowadziły do rozbicia więzienia i uwolnienia 62 więźniów.

Po tym wydarzeniu Irena Odrzywołek ukrywała się. Prowadziła niepodległościową działalność konspiracyjną współpracując z „Ikarem”. Została aresztowana w listopadzie 1946 r. w Gliwicach i 3 grudnia 1946 r. skazana na śmierć przez komunistyczny Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach. Zgładzono ją 17 grudnia 1946 r. w więzieniu przy ul. Mikołowskiej w Katowicach.

BPił IPN, 18.08.2023 r.

Fot. IPN Kraków

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

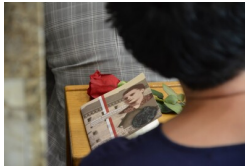
Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

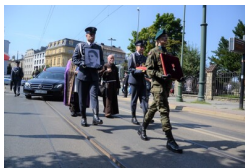
Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Uroczystości pogrzebowe Ireny Odrzywołek w Krakowie

Kalendariu in Prac

Rok 2003
Rok 2006
Rok 2007
Rok 2008
Rok 2009
Rok 2011
Rok 2012
Rok 2013
Rok 2014
Rok 2015
Rok 2016
Rok 2017
Rok 2018
Rok 2019
Rok 2020
Rok 2021
Rok 2022
Rok 2023
Rok 2024